

Samenwerking Waterketen Noorderkwartier

Bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst 2021-2030

Samenwerking Waterketen Noorderkwartier
en haar bijdrage aan een gezonde en prettige leefomgeving

Gemeenten, waterschap en drinkwaterbedrijf in het Hollands Noorderkwartier

11 december 2020

Waterketen gerelateerde ontwikkelingen

a. *Het Bestuursakkoord Water loopt af*

De samenwerking binnen de waterketen in Noorderkwartier begon naar aanleiding van het landelijk vastgestelde Bestuursakkoord Water uit 2011. De doelen van het akkoord staan bekend als de 3K's: kosten besparen, de kwaliteit van het beheer verhogen en de personele kwetsbaarheid verminderen. Het akkoord heeft een looptijd tot en met 2020. Er is geen nieuw landelijk Bestuursakkoord over de waterketen in voorbereiding. Het is aan de regio zelf om een vervolg te geven aan de samenwerking en afspraken te maken voor de komende jaren.

b. *Aanvulling op het Bestuursakkoord Water*

Op 31 oktober 2018 is de aanvulling op het Bestuursakkoord Water getekend. Naast aandacht voor het voortzetten van de goede samenwerking en het implementeren van de Omgevingswet, vraagt het akkoord ook aandacht voor bruikbare en toegankelijke data en voor cybersecurity. Dit zijn onderwerpen die de waterketen direct raken.

c. *Waterkwaliteit.*

De aandacht voor waterkwaliteit is de laatste jaren sterk toegenomen. Het gaat daarbij onder meer om medicijnresten, organische microverontreinigingen, microplastics en antibiotica resistente bacteriën. De afvalwaterketen speelt een belangrijke rol bij de verwerking hiervan. Zo is 95% van de belasting van oppervlaktewater met medicijnresten afkomstig uit stedelijk afvalwater. Steeds meer wordt duidelijk dat ook consumentenproducten zoals vaatwas-tabletten, anti-aanbaklagen en persoonlijke verzorgingsproducten een risicovolle bron van verontreiniging vormen.

d. *Circulaire economie*

De waterketen biedt volop kansen om bij te dragen aan de circulaire economie door het terugwinnen van grondstoffen en energie en het hergebruik van gezuiverd afvalwater.

e. *Energietransitie*

De overstap op andere energiebronnen zal leiden tot ingrepen in de openbare ruimte. Van belang is dat we werkzaamheden slim combineren. Ook de invloed van warmtenetten op de temperatuur in het drinkwaternet verdient volop aandacht.

f. *Ruimtelijke adaptatie*

In september 2017 is het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie 2018 verschenen waarin de ambitie is vastgelegd om uiterlijk in 2050 een klimaatadaptieve en waterrobuuste inrichting van Nederland te realiseren. In het Deltaplan 2019 wordt ook aandacht gevraagd voor de problematiek rond bodemdaling. Thema's als wateroverlast bij extreme neerslag, droogte, bodemdaling en de kwetsbaarheid van de waterketeninfrastructuur bij overstromingen raken direct aan de waterketen.

g. *Omgevingswet*

In 2022 treedt de Omgevingswet in werking. We zullen er voor moeten zorgen dat de maatschappelijke doelen van het stedelijk waterbeheer en de bescherming van de zoetwatervoorraden voor de drinkwatervoorziening een plek krijgen in de Omgevingsvisies en waterbeleidsplannen. Door de decentralisatie van lozingsregels voor huishoudens en veel typen bedrijven, zullen we lokaal afwegingen moeten maken welke regels worden toegepast.

In deze overeenkomst maken gemeenten, waterschap en drinkwaterbedrijf binnen Noorderkwartier afspraken om vanuit de waterketentaken in te spelen op de hierboven geschetste ontwikkelingen.

Samen ontwikkelen we door

Gemeenten,
waterschap en
drinkwaterbedrijf

Wij -gemeenten, waterschap en drinkwaterbedrijf binnen het Hollands Noorderkwartier- hebben de afgelopen jaren in het kader van het landelijk Bestuursakkoord Water uit 2011 intensief samengewerkt bij het invullen van de waterketentaken: het verwerken van afvloeiend hemelwater, het aanpakken van grondwaterproblemen, het inzamelen, transporteren en zuiveren van stedelijk afvalwater en het produceren en leveren van drinkwater. Wij hebben mede daardoor de verwachte kostenstijging fors beperkt, de kwaliteit van het beheer verhoogd en de personele kwetsbaarheid verlaagd¹. Deze samenwerking in de waterketen willen we voortzetten om verder te verbeteren en effectief in te spelen op de vele nieuwe ontwikkelingen (zie kader; per afspraak is de relatie met de ontwikkelingen aangegeven).

Focus

Volksgezondheid

De waterketen levert een wezenlijke bijdrage aan de volksgezondheid. Zo hebben in 2007 de lezers van de British Medical Journal ‘waterleiding en riolering’ als de belangrijkste medische uitvinding sinds 1840 genoemd. Die focus op volksgezondheid blijft van belang, zeker in een tijd waarin we ons steeds bewuster worden van ongewenste stoffen in water, zoals medicijnresten en de vele industriële verontreinigingen (er zijn meer dan 1500 zeer zorgwekkende stoffen bekend). Het vraagt om een doelmatige beheersing van bedrijfsprocessen ‘van bron tot tap’ (drinkwater) en van ‘inname tot lozing en hergebruik’ (afvalwater). Voor het proces ‘afvalwater’ is samenwerking tussen gemeenten en waterschap van eminent belang. De afvalwaterketen vormt één fysiek systeem, maar de verantwoordelijkheden voor inzameling, transport en zuivering van afvalwater zijn verdeeld tussen beide partijen.

Anders omgaan met
hemelwater

Tegelijk zien we toenemende aandacht voor het anders omgaan met hemelwater: vasthouden van water om droogte te voorkomen en tijdelijk bergen van water om wateroverlast bij extreme neerslag te voorkomen.

Afspraken over
waterketen en
leefomgeving

In deze overeenkomst leggen we onze afspraken vast voor aspecten die tussen de schakels in de waterketen van belang zijn. Daarbij maken we onderscheid in afspraken waar betrokkenen bij de waterketen rechtstreeks invloed op hebben en afspraken voor een gezonde leefomgeving, waaraan wij vanuit de waterketen kunnen bijdragen.

¹ zie ook de rapportage over de resultaten tussen 2010 en 2020

Afspraken waterketen

Functioneren van de waterketen

Nieuwe stoffen
(c, d)

- We brengen voor ‘nieuwe’ stoffen (zoals medicijnresten, organische microverontreinigingen en microplastics) en voor bedreigende organismen (zoals antibiotica resistente bacteriën) in beeld wat concentraties en vrachten in waterstromen zijn. We bepalen de relatieve bijdrage van de afvalwaterketen aan de verspreiding van deze stoffen en organismen en bepalen de kwetsbaarheid ten aanzien van de bereiding van drinkwater. Op basis van deze inventarisatie benoemen we knelpunten en nemen we maatregelen om knelpunten op te lossen.

Indirecte lozingen
(c, d)

- Om bij levering van drinkwater en lozing van gezuiverd afvalwater te kunnen voldoen aan de gewenste kwaliteit is het essentieel om goed zicht te hebben op de kwaliteit van de drinkwaterbron en de kwaliteit van het ingezamelde afvalwater. Gemeenten en waterschap zetten in samenspraak met Omgevingsdiensten een traject in om beter zicht en grip te krijgen op indirecte lozingen van bedrijven op de riolering.

Foutaansluitingen en overstortingen
(c)

- De afvalwaterketen is primair gericht op het hygiënisch verantwoord verwerken van vuilwaterstromen. Foutaansluitingen² en overstortingen vanuit een gemengd rioolstelsel vormen daarin zwakke schakels. Het leidt tot lozing van ongezuiverd afvalwater op open water. We sporen foutaansluitingen op en zorgen voor herstel. We bezien de mogelijkheden om overstortingen te minimaliseren. Het zo veel mogelijk vasthouden en langzaam afvoeren van neerslag, waarnaar gestreefd wordt in het kader van ruimtelijke adaptatie, kan een belangrijke bijdrage leveren aan het terugdringen van overstortingen.

Circulaire economie
(d)

- We willen als maatschappij toe werken naar een circulaire economie. De waterketen heeft hierin een voorbeeldfunctie. De reststoffen van drinkwaterproductie worden al bijna volledig nuttig hergebruikt. In de afvalwaterzuivering wordt ingezet op terugwinnen van vijf producten: fosfor, cellulose, kaamera, bioplastics en biomassa. Ook het nuttig hergebruik van gezuiverd afvalwater staat volop in de belangstelling, bijvoorbeeld om droogte te voorkomen. Per zuiveringskring worden de mogelijkheden in beeld gebracht. Aan de rioleringskant liggen mogelijkheden vooral in het hergebruik van materiaal van rioolbuizen en -putten en zand dat bij reiniging vrijkomt. We volgen de ontwikkelingen op dit punt en benutten kansen.

Energie terugwinnen
(e)

- De levering van drinkwater en het transporteren en zuiveren van afvalwater vragen veel energie. Vanuit het perspectief van klimaatmitigatie willen we het verbruik minimaliseren en zo veel mogelijk energie terugwinnen. We analyseren daartoe het energieverbruik in de schakels van de waterketen, we onderzoeken de mogelijkheden om het verbruik te verminderen en zetten in op het zo veel mogelijk terugwinnen van energie uit drinkwater en afvalwater (‘aquathermie’).

Afvalwater
Akkoorden

- Inzameling, transport en zuivering van afvalwater vormen één fysiek proces. Gemeenten en waterschap leggen werkafspraken vast in afvalwaterakkoorden.

² Aansluiting van vuilwater op hemelwaterriolen of hemelwater op vuilwaterriolen

(b, g)

Hierin is onder meer opgenomen hoeveel afvalwater het waterschap kan verwerken, welke werkwijze gehanteerd wordt bij een melding of vergunning-aanvraag van bedrijfslozingen en hoe investeringsbeslissingen tot stand komen.

Optimalisatie waterketen

Asset management

(b)

- Naast goed functioneren is natuurlijk ook doelmatig beheren van de waterketen van belang. We willen kostenbewust en kosteneffectief handelen. We hanteren daarvoor de principes van asset management: we combineren ligging, functie en toestand van onze voorzieningen om te komen tot een goede afweging van prestaties, risico's en kosten bij het bepalen van beheerinspanningen en vervangingsinvesteringen.

Meerjarenplannen afstemmen

(e, f)

- Om verschillende redenen zijn ingrepen in de openbare ruimte nodig: vervanging van boven- en ondergrondse infrastructuur, energietransitie, woningbouw, klimaatadaptatie e.d.. Om overlast voor bewoners en bedrijven zo veel mogelijk te beperken en kosten te besparen is een goede afstemming van plannen nodig binnen organisaties en tussen organisaties, zowel publiek als privaat. Gemeenten nemen de regie om tot effectieve afstemming van plannen te komen.

Verdere optimalisatie

(b)

- We verkennen de mogelijkheden van verdere optimalisatie van onderdelen van de afvalwaterketen. We gebruiken hiervoor de kansen zoals deze verzameld zijn in STOWA-rapport 2019-03: rek in het afvalwatersysteem.

Per zuiveringskring uitwerken

(b)

- Per zuiveringskring -dit is een rioolwaterzuiveringsinstallatie met de daarop aangesloten riolering- zorgen we voor optimalisatie van de inrichting en de besturing van de afvalwaterketen. Ook zorgen we bij beheer en onderhoud voor verbinding tussen beheerders bij gemeenten en waterschap om de beschikbaarheid van voorzieningen te verhogen en storingen te minimaliseren.

Calamiteitenplannen

(b, g)

- Naast het optimaliseren van de reguliere bedrijfsvoering brengen we ook in beeld op welke wijze incidenten afgehandeld kunnen worden. Hierbij kan gedacht worden aan lozing van een gevaarlijke stof in het riool, langdurige uitval van een rioolgemaal, breuk in een persleiding, bezwijken van een hoofdriool onder een belangrijke weg en wateroverlast door extreme neerslag. We maken afspraken met partijen die bij calamiteitensituaties betrokken zijn, zoals de veiligheidsregio's. Ook onderzoeken we de kwetsbaarheid van onze waterketen-voorzieningen bij overstroming. Waar mogelijk voorkomen we uitval. Als dit niet mogelijk is, bezien we hoe we tijdens uitval zorg kunnen dragen voor de beschikbaarheid van drinkwater en de verwerking van afvalwater.

Nodig: Visievorming en programmering

Visie
(b, c, d, e, f, g)

- Om tot echte optimalisatie te kunnen komen ontwikkelen we een visie voor de drinkwatervoorziening en afvalwaterverwerking in Noorderkwartier. Hierbij kijken we naar de effecten van nieuwbouw en nieuwe industrie zoals datacenters, bezien de leveringen en afnames over de gebiedsgrens heen, beschouwen de waterkwaliteitseisen, hebben oog voor nieuwe technieken en benoemen de mogelijkheden van hergebruik van energie, grondstoffen en water. Dit vertalen we naar strategische drinkwater- en afvalwaterplannen. In de visievorming staan we expliciet stil bij onze buitengebieden: de gebieden waar de aanleg van riolering niet rendabel is of was.

Nodig: data, veilig en op orde

Zicht op aanwezige voorzieningen
(b)

- Om asset management in te kunnen vullen is het noodzakelijk om goed zicht te hebben op de aanwezige voorzieningen. Data moeten op orde en uitwisselbaar zijn. Dit vraagt om specifieke expertise. We bundelen de kennis op dit gebied binnen Noorderkwartier. Op deze wijze kunnen we maximaal gebruik maken van gegevens, bijvoorbeeld door het inzetten van Data Science.

Beslissen op basis van inzicht
(b)

- Om zicht te hebben op het functioneren van de afvalwaterketen is meten en monitoren noodzakelijk. De afvalwaterketen is een 'open' systeem met aanvoer van vuilwater en hemelwater. Op basis van metingen kunnen analyses gemaakt worden van het feitelijk functioneren van de afvalwaterketen. Ook op dit vlak zorgen we voor bundeling van kennis binnen Noorderkwartier. Daarmee bouwen we aan een beslissing onderbouwend instrumentarium.

Geografische Informatie Systemen
(b)

- Om plannen af te kunnen stemmen en om opgaven binnen een regio, wijk of straat te kunnen combineren is de inzet van Geografische Informatie Systemen (GIS) onmisbaar. We investeren in kennisontwikkeling om het effectieve gebruik van GIS te stimuleren.

Cybersecurity
(b)

- Drinkwaterbereiding en afvalwaterverwerking zijn belangrijke maatschappelijke sectoren. Sectoren ook die kwetsbaar kunnen zijn voor cyberaanvallen. Drinkwaterbereiding is een zogenaamde vitale sector; de drinkwaterbedrijven hebben een cybersecurity aanpak ontwikkeld. Van deze kennis en ervaring maken we gebruik om ook de afvalwaterketen weerbaar te maken tegen cyberaanvallen.

Nodig: mensen en kennis

Nieuwe medewerkers
(b, f)

- We staan voor grote uitdagingen en hebben forse ambities. We hebben daarvoor voldoende mensen nodig met de juiste kennis en vaardigheden. Er is schaarste aan technisch geschoold personeel en er zal flinke uitstroom van senior medewerkers plaatsvinden. Om instroom van nieuwe medewerkers te versterken ontwikkelen we op de schaal van Noorderkwartier lijnen met zowel de praktijkgerichte als theoriegerichte opleidingen in Noord-Holland. We maken studenten enthousiast voor ons werkveld door hen stages en traineeships aan te bieden.

Kennis delen
(b, f)

- Rond specifieke thema's zoals data, monitoring en omgaan met extreme weersomstandigheden organiseren we workshops om kennis en ervaring te delen.

Afspraken fysieke leefomgeving

Water en leefomgeving
(f, g)

Water vormt een essentieel onderdeel van de fysieke leefomgeving. Voor de drinkwaterbereiding zijn we afhankelijk van een goede waterkwaliteit en de beschikbaarheid van voldoende water. Vanuit het stedelijk waterbeheer is de verwerking van overtollig regenwater een primaire gemeentetaak. De lozing van gezuiverd afvalwater beïnvloedt de kwaliteit van het open water. Er zijn dus volop relaties tussen waterketen en fysieke leefomgeving.

Maar ook in termen van duurzaamheid speelt de waterketen een belangrijke rol. De waterketen kan een belangrijke rol vervullen bij het terugwinnen van energie en grondstoffen. Zo worden de reststoffen die bij de drinkwaterbereiding door PWN vrijkomen, volledig hergebruikt.

Vanuit de waterketen leveren wij als partner onze bijdrage aan een prettige en duurzame leefomgeving.

Deltaplan ruimtelijke
adaptatie
(f, g)

- Alle gemeenten hebben in 2020 samen met HHNK een uitvoeringsagenda ruimtelijke adaptatie opgesteld of voorbereid; PWN is bij het opstellen van de plannen betrokken. Dit is de eerste ronde plannen conform het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Over zes jaar is een nieuwe ronde voorzien. We geven samen met organisaties als provincie, veiligheidsregio's, GGD, omgevingsdiensten, Metropoolregio Amsterdam, Holland Boven Amsterdam en woningbouwcorporaties invulling aan de plannen. Door uitwisseling van kennis en ervaring zorgen we er voor dat we steeds beter grip krijgen op de watergerelateerde aspecten van ruimtelijke adaptatie.

Extreme neerslag
(f, g)

- Het stedelijk waterbeheer is tot voor kort gericht geweest op het opvangen van zware buien (20 tot 30 mm in een uur) via de riolering en het oppervlaktewatersysteem. Het opvangen van extreme neerslag (60 mm of meer in een uur) kan alleen doelmatig als de fysieke leefomgeving hierop wordt ingericht. Het water moet worden vastgehouden en langzaam afgevoerd. Als tijdelijke berging in overloopgebieden nodig is, dient dit te worden gewaardeerd. Vanuit de waterketen reiken wij expertise aan over de mogelijkheden en onmogelijkheden van het verwerken van extreme neerslag.

Grondwater stedelijk
gebied
(f, g)

- Een te hoge grondwaterstand kan tot vochtige woningen en gezondheidsklachten leiden. Een te lage grondwaterstand tot zettingen en paalrot. Vanuit de waterketen zien we toe op de grondwaterstanden in stedelijk gebied: we monitoren de grondwaterstand en reguleren zo goed mogelijk de grondwaterstand bij langdurige neerslag en langdurige droogte. Voor het buitengebied is de grondwaterstand een aandachtspunt voor waterschap, provincie en direct betrokkenen.

Omgevingswet
(g)

- In 2022 treedt de Omgevingswet in werking. We zien er op toe dat het belang van een goede drinkwatervoorziening en afvalwaterverwerking in de Omgevingsvisies een plek krijgt. We bezien hoe we het instrument van het Omgevingsprogramma kunnen inzetten om relevante onderdelen uit de huidige Gemeentelijke Rioleringsplannen een plek te geven. We ontwikkelen met elkaar in de

transitieperiode tot 2029 (maatwerk)voorschriften die een plek kunnen krijgen in de Omgevingsplannen. Met de komst van de Omgevingswet zal het Gemeentelijk Rioleringsplan als wettelijk verplichte planfiguur verdwijnen. We zien er op toe dat de positieve bijdrage van het Gemeentelijk Rioleringsplan aan de ontwikkeling van het stedelijk waterbeheer de afgelopen decennia behouden blijft, door wezenlijke onderdelen, die wellicht geen plaats krijgen in het instrumentarium van de Omgevingswet, in een rioleringsplan nieuwe stijl op te nemen (bijvoorbeeld de zorgvuldige onderbouwing van trends in de rioolheffing).

Communicatie
(c, d, e, f, g)

- Voor een goed functionerende waterketen en een klimaatadaptieve en waterrobuuste leefomgeving is ook de inbreng van bewoners en bedrijven nodig. Zij maken gebruik van de waterketendiensten en zij bepalen de inrichting van private ruimten. Wij inventariseren hoe wij de bewustwording kunnen versterken en handelingsperspectief kunnen bieden. We verzamelen en ontwikkelen communicatietools die de individuele organisaties in kunnen zetten richting hun inwoners en bedrijven.

Voortgang in beeld

Procesmonitoring
samenwerking

Net als in de periode van 2014 tot en met 2020 brengen wij de voortgang van afspraken jaarlijks in beeld. De monitoring richt zich daarbij op het volgen van de processtappen die leiden tot verbetering: Hebben we de omvang en loop van nieuwe stoffen in beeld gebracht? Hebben we van alle objecten ligging, functie en toestand in beeld? Etc. In 2025 evalueren we de voortgang tot dan toe en beschouwen of actualisering van de overeenkomst c.q. de monitoring wenselijk is.

Monitoring per sector

De monitoring van de voortgang van afspraken uit deze overeenkomst beschouwen we in samenhang met de prestatievergelijking en monitoring van individuele sectoren. Zo worden de prestaties van de drinkwaterbedrijven elke drie jaar door de Inspectie Leefomgeving en Transport wettelijk verplicht in beeld gebracht. De waterschappen voeren driejaarlijks de bedrijfsvergelijking zuiveringsbeheer uit en kennen de jaarlijkse klimaatmonitor. Gemeenten kennen de meer algemene, jaarlijkse Nationale Duurzaamheidsmonitor Gemeenten.

Jaarlijks kosten en
opbrengsten in beeld

De waterketenkosten en -opbrengsten leggen we jaarlijks kwantitatief vast. Als referentie hanteren we het jaarlijks prijs gecorrigeerde kostenniveau in 2020. Als de kosten gestegen zijn ten opzichte van dit referentieniveau analyseren we de oorzaken: Is de stijging te verklaren als gevolg van extra inspanningen zoals het klimaat robuust herinrichten van wegen na rioolvervanging of het toepassen van aanvullende zuivering? Door kritisch te zijn over kostenstijgingen sturen we op kosteneffectiviteit en doelmatigheid.

Organisatie van de samenwerking

Verantwoordelijkheden onveranderd	De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de partijen blijven onveranderd. Wij zijn als overheden en publieke uitvoeringsorganisatie zuiver in onze verantwoordelijkheden en helpen elkaar in het realiseren van de afspraken. We geven ruimte om te komen tot de maatschappelijk meest gewenste oplossingen; organisatiegrenzen staan die oplossingen niet in de weg.
Vijf deelregio's	De samenwerking waterketen Noorderkwartier bestaat uit vijf deelregio's: Noordkop, Noord-Kennemerland-Noord, Noord-Kennemerland Zuid, West-Friesland en Zaanstreek-Waterland. De kracht van de samenwerking vindt zijn basis in deze deelregio's. We werken met het principe "Lokaal wat kan, regionaal wat meerwaarde heeft". In alle deelregio's zijn experts, managers en bestuurders betrokken bij de samenwerking.
Stuurgroep waterketen Noorderkwartier	Elke deelregio wijst een bestuurder aan die de regio vertegenwoordigt in de stuurgroep waterketen Noorderkwartier. Ook HHNK en PWN zijn vertegenwoordigd in deze stuurgroep. De stuurgroep wijst uit haar midden een voorzitter aan. De stuurgroep adviseert over ambitie, programma en begroting van de samenwerking op Noorderkwartier niveau. Besluiten die gevolgen hebben voor individuele gemeenten, waterschap of drinkwaterbedrijf kunnen alleen genomen worden na akkoord van de individuele partij.
Kernteam Noorderkwartier	Elke deelregio kent een projectleider/procesregisseur van de samenwerking. Deze projectleiders, aangevuld met een vertegenwoordiger van HHNK en PWN vormen samen het kernteam Noorderkwartier. Het kernteam wijst uit haar midden een voorzitter aan. Het kernteam identificeert de onderwerpen waarbij samenwerking op het niveau van Noorderkwartier meerwaarde heeft en legt deze vast in een uitvoeringsprogramma met begroting. Het kernteam initieert en faciliteert de samenwerking op Noorderkwartier niveau en bereidt bijeenkomsten van de stuurgroep voor.
Begroting en kostenverdeling	De begroting voor de samenwerking wordt op basis van het uitvoeringsprogramma jaarlijks door het kernteam voorgelegd aan de stuurgroep en door haar vastgesteld. Het gaat onder meer om kosten voor communicatie, monitoring en kennis delen. De kosten van dit programma worden verdeeld volgens de verdeelsleutel: HHNK 30%, PWN 10% en gemeenten 60%, verdeeld op basis van inwoneraantal tussen de individuele gemeenten (zie bijlage 1). Als de jaarbegroting voor samenwerkingsactiviteiten op Noorderkwartier niveau meer dan 150 k€ ³ bedraagt is instemming van alle partijen nodig.
Brede bijeenkomsten	In aanvulling op de structuur met stuurgroep en kernteam zullen bijeenkomsten worden georganiseerd voor alle betrokken dagelijks bestuurders en/of managers van de partijen. Tijdens deze bijeenkomsten komen actuele ontwikkelingen aan de orde en wordt de voortgang van de samenwerking gepresenteerd.

³ Prijspeil 2020; jaarlijkse correctie met CBS prijsindexcijfer.

Geldingsduur overeenkomst

10 jaar

Deze overeenkomst treedt in werking na ondertekening door alle partijen. Het kent een looptijd van 10 jaar. Aanpassing van de overeenkomst is alleen mogelijk met toestemming van alle partijen. Elk van de partijen heeft het recht de overeenkomst schriftelijk op te zeggen per de 1^e januari van elk kalenderjaar met een opzegtermijn van zes maanden.